

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะของการศึกษาเรื่อง “อารมณ์ขันในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล” มีดังนี้

สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องอารมณ์ขันในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลมี 3 ประเด็น คือ วิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิด กลวิธีการสร้างอารมณ์ขัน และการใช้ภาษา สำหรับวิธีดำเนินการวิจัยเรื่อง “อารมณ์ขันในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล” เริ่มจากการสำรวจหนังสือ วิทยานิพนธ์ เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ รวบรวมความเรียงจากหนังสือรวมเรื่องความของศศิวิมลที่ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2537 ถึง พ.ศ. 2542 รวมทั้งหมด 7 เล่ม โดยเลือกเรื่องที่มีลักษณะเด่นชัดในการสื่ออารมณ์ขันมาศึกษาเล่มละ 3 เรื่อง รวมความเรียงทั้งสิ้น 21 เรื่อง ได้แก่ เรื่องรักข้างรั้ว เรื่องอิทธิพลของรามเกียรติ์ที่มีต่อนักวิชาการไทย เรื่องสืบสานสมบัติคือสุร เรื่องวิมานนี้สีชมพู เรื่องสมบัติแผ่นดิน เรื่องธาตุกตัญญู เรื่องกลิ่นตะขวนคม เรื่องความว่างในช่องโหว่ ร่องโป้ในรอยไทย เรื่องถึงเวลาแล้วหรือยัง เรื่องจำเลยรัก เรื่องธรรมะจัดสรร เรื่องเขี้ยวช่วย เสียดศรี เรื่องปัจจัยที่ 5 เรื่องสิ้นรักสิ้นสุข เรื่องสุสานรัก เรื่องลืมชาติ เรื่องปัญหาโลกแตก เรื่องมารหัวใจ เรื่องมนุษย์สัมพันธ์ เรื่องหลงสมมุติ และเรื่องดอกไม้ใกล้มือ แล้วดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิด กลวิธีการสร้างอารมณ์ขัน และการใช้ภาษาในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ โดยเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ จากนั้นจึงสรุป อภิปรายผลการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาและแนวคิดที่ปรากฏในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลสามารถจำแนกได้ 4 ด้าน คือ ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ เรื่องความว่างในช่องโหว่ ร่องโป้ในรอยไทย เรื่องมนุษย์สัมพันธ์ เรื่องปัญหาโลกแตก ด้านศาสนา ความเชื่อ ประเพณีและพิธีกรรม ได้แก่ เรื่องกลิ่นตะขวนคม เรื่องเขี้ยวช่วย เสียดศรี เรื่องธรรมะจัดสรร ด้านค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง ได้แก่ เรื่องรักข้างรั้ว เรื่องสุสานรัก เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ได้แก่ เรื่องวิมานนี้สีชมพู คุณค่าของสติปัญญา ได้แก่ เรื่องสมบัติแผ่นดิน เรื่องจำเลยรัก เกี่ยวกับความทันสมัย ได้แก่ เรื่องปัจจัยที่ 5 เกี่ยวกับการมีอำนาจ ได้แก่ เรื่องหลงสมมุติ ความรักสวย

รักงาม ได้แก่ เรื่องมารหัวใจ เกี่ยวกับการรู้คุณค่าของสิ่งต่างๆ ได้แก่ เรื่องชาตुकตัญญู เรื่อง
คอกไม้ไผ่ล้มมือ เกี่ยวกับความเห็นแก่ตัว ได้แก่ เรื่อง สืบสานสมบัติอสูร และด้านภาษาและศิลปะ
ได้แก่ เรื่องอิทธิพลของรามเกียรติ์ที่มีต่อนักวิชาการไทย เรื่องชาตुकตัญญู เรื่องถึงเวลาแล้วหรือยัง
เรื่องสิ้นรัก สิ้นสุข เรื่องเงิดคิดละ และเรื่องลิมชาติ

สำหรับการศึกษากลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล
ทั้ง 21 เรื่อง พบว่ามี 5 กลวิธี ได้แก่ การล้อเลียนหรือเสียดสี การทำให้เป็นเรื่องเพศหรือเรื่อง
สัปคน การสร้างเรื่องให้เกินจริงหรือทำให้เรื่องผิดความจริง การลวงให้คิดหรือพลิกความ
คาดหมาย และการสร้างตัวละครที่บกพร่องหรือผิดปกติ กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันเป็นสิ่งที่ทำให้
ผู้อ่านเกิดจินตนาการและเกิดอารมณ์ขัน และยังทำให้ความเรียงเชิงสร้างสรรค์มีคุณค่าและดึงดูดใจ
ผู้อ่านให้ติดตามตลอดเรื่อง สำหรับกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันที่ใช้มากที่สุดในความเรียงเชิง
สร้างสรรค์ของศศิวิมล คือ กลวิธีการล้อเลียนหรือเสียดสี เรื่องที่นำมาล้อเลียนหรือเสียดสีก็ไม่ได้
ทำให้อ่านหรือองค์การที่เกี่ยวข้องโกรธเคืองหรือเสียหาย กลับกลายเป็นเรื่องน่าขบขันและแฝง
ด้วยแง่คิดที่อาจทำให้อ่านหรือองค์การที่ถูกล้อเลียนหรือเสียดสีเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น
ได้

การใช้ภาษาในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล จำแนกออกเป็นการใช้คำ สำนวน
และภาพพจน์ การใช้คำผู้เขียนใช้คำซ้อนในลักษณะการนำคำที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียง
มาซ้อนกัน การนำคำที่ไม่มีมีความหมายมาซ้อนเพื่อความไพเราะในการออกเสียง และการใช้คำ
ซ้อนซ้ำ ทั้งนี้คำซ้อนจะทำให้การสื่อความหมายมีความชัดเจนและความหนักแน่นยิ่งขึ้น ทั้งยัง
ก่อให้เกิดความขบขันและสร้างจินตนาการแก่ผู้อ่าน สำหรับการซ้ำคำ พบว่ามีคำซ้ำใน
ลักษณะซ้ำเสียงคำเดิมโดยซ้ำทั้งคำ และซ้ำเฉพาะส่วนของคำคือซ้ำพยัญชนะต้นและ/หรือ
พยัญชนะท้ายหรือซ้ำพยัญชนะต้นหรือสระ เพื่อสื่อความหมายของคำให้มีความชัดเจนและมี
น้ำหนักมากขึ้น คำพ้องปรากฏทั้งในลักษณะของคำพ้องรูปและพ้องเสียง เพื่อสร้างอารมณ์ขัน
ให้แก่ผู้อ่าน ส่วนคำสัมผัสมีลักษณะเด่นทั้งสัมผัสสระและสัมผัสอักษรทำให้เกิดความไพเราะรื่นหู
และเพิ่มรสชาติให้เนื้อเรื่อง ในการใช้คำต่างศักดิ์หรือการใช้ภาษาที่ขาดความกลมกลืนผิดกาลเทศะ
แต่สร้างความขบขันได้เป็นอย่างดีโดยไม่ก่อให้เกิดความบกพร่องด้านวรรณศิลป์ คำยืมภาษา
อังกฤษพบว่าเป็นคำที่ผู้อ่านคุ้นเคยและเข้าใจความหมายของคำได้เป็นอย่างดี สำหรับสแลงที่
ปรากฏเป็นคำที่ใช้ทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายกันได้อยู่แล้ว ทั้งยังสร้างความเข้มข้นให้เนื้อเรื่อง
ด้วย การใช้คำภาษาปากพบว่าเป็นการใช้คำเพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกคุ้นเคยและเป็นกันเองทั้งยังทำให้เกิด
อารมณ์ขันด้วย ส่วนคำพวนมีการใช้สองลักษณะ ได้แก่ คำพวนเมื่อพวนคำแล้วฟังดูไม่พวน
และคำทั่วไปที่พวนแล้วอาจมีหรือไม่มีมีความหมายและไม่เป็นคำพวน ด้านการใช้สำนวนใน

ความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล ผู้วิจัยพบว่ามีการใช้สำนวนที่ใช้อยู่ทั่วไป และมีความหมายเป็นที่เข้าใจกันดี ทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจพฤติกรรมของตัวละครและเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องที่ผู้เขียนนำเสนอได้ ส่วนการใช้ภาพพจน์ พบว่ามีการใช้ภาพพจน์ 3 ประเภท คือ อุปมา อุปลักษณ์ และบุคลาธิษฐาน อุปมาเป็นภาพพจน์ที่ใช้มากที่สุด การใช้ภาพพจน์ช่วยให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการอย่างแจ่มชัดไปตามเนื้อเรื่องที่ผู้เขียนนำเสนอ

อภิปรายผลการวิจัย

เนื้อหาในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลที่ทำให้เกิดความขบขันล้วนเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของคนทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญา นาคสิทธิ์วงศ์ (2531 : 149-152) ทศนี้อย่าง กระจ่างอินทร์ (2521 : 92-104) และนวรรตน์ อนุสรณ์ศรีเจริญ (2543 : 9) กล่าวคือ เนื้อหาที่สามารถสร้างอารมณ์ขันมักเป็นเรื่องสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเรื่องเบ็ดเตล็ดทั่วไป เช่น งานอดิเรก การท่องเที่ยว เป็นต้น สำหรับแนวคิดที่ปรากฏในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมลมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของไกล่รุ่ง อามระดิษ (2533 : 45) คือเป็นแนวคิดที่สะท้อนภาพและแสดงทัศนะเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ ศาสนา และวัฒนธรรม แนวคิดเกี่ยวกับทัศนะของมนุษย์ เช่น สติปัญญา นิธิย แนวคิดเกี่ยวกับความรัก การเลือกคู่ครอง แนวคิดเกี่ยวกับทัศนะของผู้หญิง เช่นเรื่อง ความสามารถ ความสวยความงาม แนวคิดเกี่ยวกับการรับอิทธิพลทางด้านศิลปวัฒนธรรมจากต่างชาติ และแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าของงานประพันธ์

กลวิธีการสร้างอารมณ์ขันที่ปรากฏในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล ได้แก่ กลวิธีการล้อเลียนหรือเสียดสี กลวิธีการทำให้เป็นเรื่องเพศหรือเรื่องสัปดน กลวิธีการสร้างเรื่องให้เกินจริงหรือทำให้เรื่องผิดความจริง กลวิธีการลงให้คิดหรือพลิกความคาดหมาย และกลวิธีการสร้างตัวละครที่บกพร่องหรือผิดปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทศนี้อย่าง กระจ่างอินทร์ (2521 : 111-163) และนงลักษณ์ แซ่มโซติ (2521 : 65-215) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างอารมณ์ขันหลายลักษณะ (Blistcin, 1990 : 564-593, อ้างถึงใน สเปน ดัน โสภณ, 2538 : 28-30) ได้แก่ ทฤษฎีเกี่ยวกับความเหนือกว่าและความต่ำต้อย คือ การล้อเลียนหรือเสียดสี และการสร้างตัวละครที่บกพร่องหรือผิดปกติ สำหรับทฤษฎีเกี่ยวกับความไม่สมจริงหรือการผิดความคาดหมาย ซึ่งทำให้เกิดอารมณ์ขันในลักษณะที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง หรือคิดไปอีกทางหนึ่งแตกต่างไปจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คือ การสร้างเรื่องให้เกินจริงหรือทำให้เรื่องผิดความเป็นจริง และการลงให้คิดหรือพลิกความคาดหมาย ส่วนทฤษฎีเกี่ยวกับการผ่อนคลายความเครียดและการปลดปล่อย

ความคิดจากการยับยั้งชั่งใจ คือ การล้อเลียนหรือเสียดสี และการทำให้เป็นเรื่องเพศหรือเรื่อง
สัปดน

การใช้ภาษาในความเรียงเชิงสร้างสรรค์ของศศิวิมล ในด้านการใช้คำช่วยสร้าง
ขอบข่าย ความประทับใจและดึงดูดใจผู้อ่าน ส่วนการใช้สำนวน และการใช้ภาพพจน์ช่วยโน้มน้าว
ใจผู้อ่านให้เกิดจินตนาการและอารมณ์ขัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนีย์ กระจ่างอินทร์
(2521 : 111-163) และนงลักษณ์ แซ่มโซติ (2521 : 65-215)

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาอารมณ์ขันในวรรณกรรมรูปแบบอื่น ๆ เช่น การ์ตูนล้อเลียนการเมือง การพูดตลกเดี่ยว
ของนายอุดม แต่พานิช เป็นต้น
2. ศึกษาความเรียงเชิงสร้างสรรค์เชิงเปรียบเทียบหรือในประเด็นอื่น ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงและ
พัฒนาการ เป็นต้น